

Telling dak- en thuisloosheid

Waasland

MAART 2023

ONDERZOEKERS

Nana Mertens
Evelien Demaerschalk
prof. dr. Koen Hermans

Waasland

28/10/22

21 meetellende organisaties

- Resultaten zijn niet volledig door niet deelname van bepaalde diensten
- Hoog aantal direct betrokken kinderen geteld (35%)
- Grote groep die tijdelijk inwoont bij familie of vrienden
- Personen zonder wettig verblijf goed in beeld gebracht

getelde personen **788**

514
volwassenen

274
kinderen

man

66,0%

vrouw

34,0%

X/?

0,0%

23 organisaties vulden in totaal 907 vragenlijsten in. De onderzoekers verwijderden 393 dubbeltellingen en onvolledige vragenlijsten. 506 vragenlijsten zijn ingevuld door de hulpverlener/medewerker, 3 vragenlijsten zijn samen met de dak- of thuisloze persoon ingevuld. Voor 5 vragenlijsten is deze informatie onbekend. In het rapport geeft elke titel weer voor hoeveel personen de vraag werd ingevuld. Percentages zijn berekend op basis van het aantal ingevulde antwoorden, dus exclusief de missende waarden. De cijfers voor de groep Oekraïense vluchtelingen maken geen deel uit van de resultaten. Deze cijfers vermelden we apart op p. 12.

Ingevulde vragenlijsten (# 907)

Aantal dak- en thuisloze personen

ETHOS Light categorie	Volwassenen # 514	%	Waarvan mannen %	Waarvan vrouwen %	Kinderen # 274	%
1- in openbare ruimte	20	3,9	90,0	10,0	0	0,0
2- in noodopvang	12	2,3	50,0	50,0	11	4,0
3- in opvang en tijdelijk verblijf	121	23,5	56,2	43,8	86	31,4
4- in instelling	68	13,2	72,1	27,9	38	13,9
5- in niet-conventionele ruimte (garage, tent,...)	39	7,6	66,7	33,3	13	4,8
6- bij familie of vrienden	214	41,6	71,5	28,5	70	25,6
7- in woning met dreigende uithuiszetting	36	7,0	44,4	55,6	54	19,7
situatie 28/10 onbekend, dak- of thuisloosheid bevestigd	4	0,8	75,0	25,0	2	0,7

44 ACUUT DAKLOOS

8,6% van de getelde personen is acuut dakloos. Zij verblijven op straat, in de nachtopvang, in een auto of vrachtwagen, in een kraakpand, in een garage of in een tent. De meerderheid van deze groep is man (75,0%).

25 HOUSING FIRST

6,1% van de getelde personen is langer dan 2 jaar dak- of thuisloos en kampt met een (vermoedelijke) verslavings- en/of een (vermoedelijke) mentale problematiek.

Zij verblijven voornamelijk bij familie of vrienden (32,0%) en in een instelling (24,0%). De personen die tot deze doelgroep van Housing First behoren zijn voornamelijk mannen (76,0%).

105 JONGVOLWASSENEN

20,4% van het aantal getelde personen is 16-25 jaar.

Zij verblijven voornamelijk bij familie of vrienden (46,7%) en in opvang en tijdelijk verblijf (21,0%). Ongeveer een derde van de jongvolwassenen is vrouw (29,5%).

122 MET DIRECT BETROKKEN KINDEREN

Bij 122 dak- of thuisloze personen (23,7%) zijn in totaal 274 minderjarige kinderen direct betrokken. Zij delen dezelfde verblijfplaats als hun ouder(s). Bij 51 personen gaat het om 3 of meer kinderen.

Bij 69 dak- of thuisloze personen zijn in totaal 139 kinderen indirect betrokken. Zij delen de verblijfplaats van hun dak- of thuisloze ouder(s) niet.

In opvang en tijdelijk verblijf (ETHOS Light 3, # 121)

Opvang en tijdelijk verblijf	Volwassenen # 121	%	Kinderen # 86	%
Crisisopvang (noodopvang)	2	1,7	1	1,2
Residentieel opvangcentrum (CAW)	25	20,7	2	2,3
Begeleid wonen (zonder huurcontract)	3	2,5	3	3,5
Vluchthuis (opvanghuis)	1	0,8	0	0,0
Woonst korte duur lokaal bestuur (doorgangs/noodwoning OCMW)	56	46,3	69	80,2
Woonst korte duur niet lokaal bestuur (vzw)	19	15,7	3	3,5
Hotel, jeugdherberg	11	9,1	8	9,3
Opvangcentrum buiten regio	1	0,8	0	0,0
Ander of onbekend	3	2,5	0	0,0

"Veel mensen brachten de nacht op hotel door."

"Vi.o.s. vangt vluchtelingen en asielzoekers op in Sint-Niklaas. Zij hebben met de telling deze groep goed in kaart gebracht."

In instelling (ETHOS Light 4, # 68)

Voor geen enkele persoon is de instelling onbekend.

Van de 42 personen (68,9%) die langer in de instelling verblijven wegens gebrek aan een woonoplossing, verblijven 17 personen in een psychiatrisch ziekenhuis/centrum, 8 personen in een opvangcentrum van Fedasil, 7 personen in een LOI, 5 personen in een gevangenis, 3 personen in een algemeen ziekenhuis en 2 personen in een jeugdhulpvoorziening.

21 kinderen verblijven samen met hun ouder(s) in een opvangcentrum van Fedasil, 13 kinderen in een LOI en 4 kinderen in een psychiatrisch ziekenhuis/centrum.

6
gevangenis
8,8%

4
algemeen
ziekenhuis
5,9%

26
psychiatrisch
ziekenhuis
38,2%

2
jeugdhulp
2,9%

0
beschut wonen

18
lokaal
opvanginitiatief
26,5%

11
opvangcentrum
Fedasil
16,2%

1
residentiële
drughulp
1,5%

68,9% verblijft langer wegens gebrek aan woonoplossing

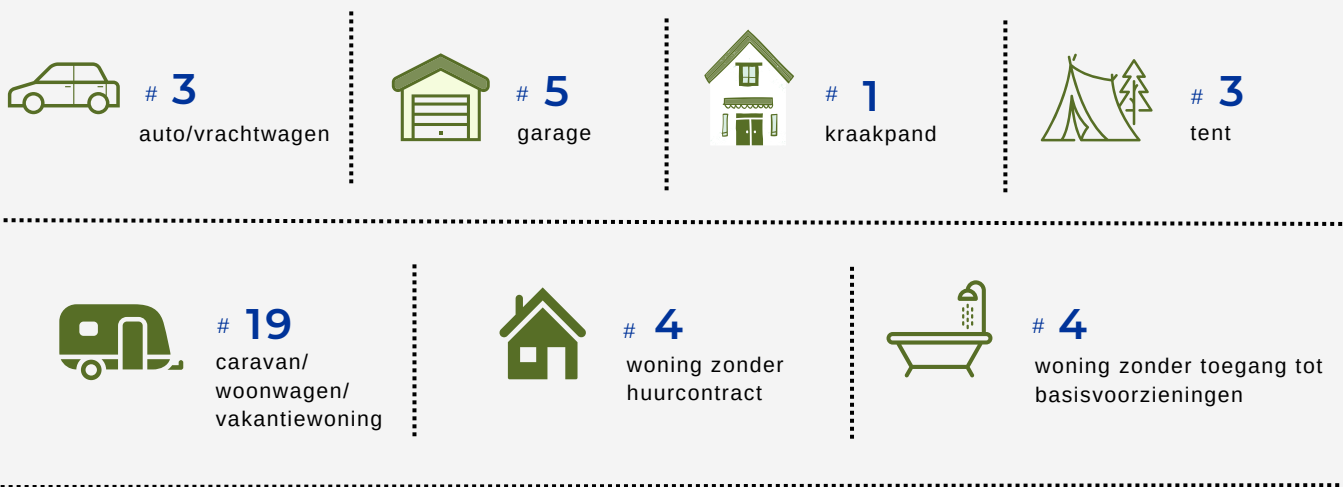
18,0% verlaat binnen de maand instelling zonder woonoplossing

In niet-conventionele ruimte (ETHOS Light 5, # 39)

Voor geen enkele persoon is de niet-conventionele ruimte onbekend.

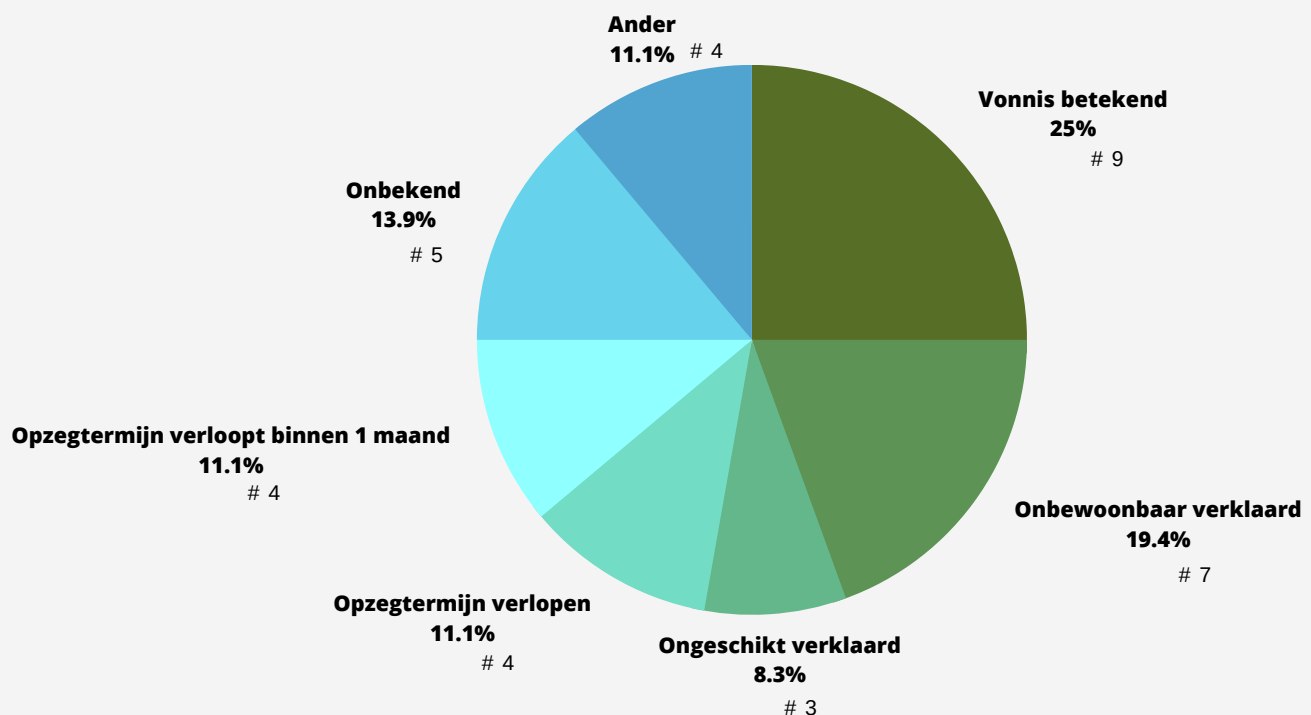
7 kinderen verblijven samen met hun ouder(s) in een caravan/woonwagen/vakantiewoning, 6 kinderen in een woning zonder huurcontract.

"OCMW Stekene bracht de campingbewoners goed in kaart. Dit gebeurde echter niet in elke gemeente."

In woning met dreigende uithuiszetting (# 36)

15 kinderen verblijven samen met hun ouder(s) in een onbewoonbaar verklaarde woning, 11 kinderen in een woning met betekend vonnis, 9 kinderen in een woning met een verlopen opzegtermijn of een opzegtermijn die zal verlopen binnen de maand en 5 kinderen in een ongeschikt verklaarde woning. Voor 2 kinderen gaat het om een andere situatie. Voor 12 kinderen is deze situatie onbekend.

Verblijfplaats twee weken voor teldag

Naast de verblijfplaats van 27 op 28 oktober 2022 wordt ook de verblijfplaats twee weken voor de teldag in kaart gebracht. Er wordt aangegeven waar de persoon verbleef in de periode 14-27 oktober 2022. Aangezien de verblijfplaats in deze periode kan variëren, kunnen er per persoon meerdere verblijfplaatsen aangeduid worden. Onderstaande cijfers geven de verandering in verblijfplaats weer.

Verblijfplaats 2 weken voor teldag

Verblijfplaats teldag		Verblijfplaats 2 weken voor teldag						
		in openbare ruimte	in noodopvang	in opvang en tijdelijk verblijf	in instelling	in niet-conventionele ruimte	bij familie of vrienden	in woning met dreigende uithuiszetting
1	in openbare ruimte	14	1	0	0	3	5	1
2	in noodopvang	0	8	0	0	0	0	0
3	in opvang en tijdelijk verblijf	2	2	101	0	1	2	0
4	in instelling	0	0	2	57	0	1	0
5	in niet-conventionele ruimte	0	0	0	0	35	0	0
6	bij familie of vrienden	5	0	1	1	2	201	0
7	in woning met dreigende uithuiszetting	0	0	0	0	0	0	28
	onbekend	1	0	1	1	0	3	0
	TOTAAL	22	11	105	59	41	212	29

In de twee weken voor de teldag brachten 22 personen minstens 1 nacht door in de openbare ruimte.

Verblijfplaats per gemeente

Leeswijzer

Deze tabel geeft een indicatie van het aantal dak- en thuisloze personen die op de teldag verbleven in de gemeente. De accuraatheid van deze cijfers hangt samen met:

- Aanbod voor dak- en thuisloze personen
- Aanwezigheid instellingen
- Participatie van de lokale diensten aan de telling

Per 1.000 inwoners

"De resultaten laten zien dat niet elke gemeente even goed geteld heeft. Vooral in Beveren, Lokeren en Kruibeke moet het resultaat hoger zijn."

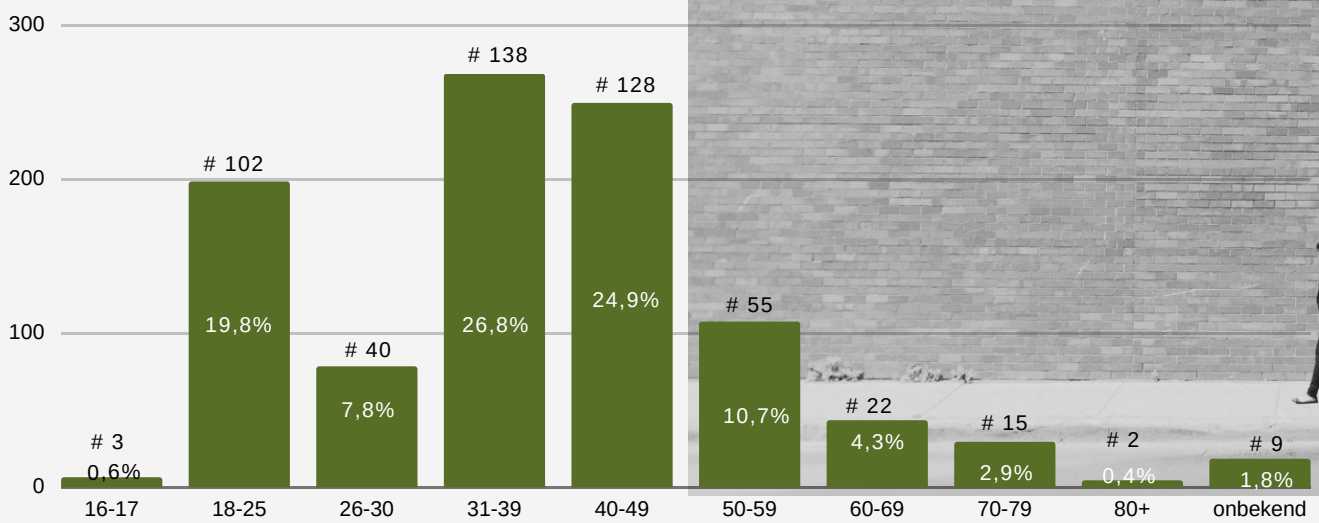
"In Kruibeke is een outreacher aan de slag."

"De cijfers geven een momentopname weer, maar als straathoekwerker zien we veel gasten die na een periode terug dakloos worden."

	in openbare ruimte	in noodopvang	in opvang en tijdelijk verblijf	in instelling	in niet-conventionele ruimte	bij familie of vrienden	in woning met dreigende uithuiszetting	onbekend	TOTAAL	per 1.000 inwoners
Beveren	0	0	6	7	1	5	0	0	19	0,38
Kruibeke	2	4	14	9	0	3	3	0	35	2,05
Lokeren	1	1	10	5	2	12	8	0	39	0,91
Moerbeke	0	0	0	0	1	2	0	0	3	0,45
Sint-Gillis-Waas	0	0	4	5	2	7	1	0	19	0,95
Sint-Niklaas	12	5	72	27	15	145	11	1	288	3,55
Stekene	0	1	4	1	14	18	3	0	41	2,13
Temse	3	0	5	3	2	8	6	0	27	0,87
Waasmunster	0	0	1	0	0	4	0	0	5	0,45
ander	0	1	5	8	1	4	2	1	22	
onbekend	2	0	0	3	1	6	2	2	16	

Profielkenmerken

Leeftijd (# 514)

Nationaliteit (# 514)

53,9%

Belgische nationaliteit
277

Geboorteland (# 511)

48,9%

geboren in België
250

Bij niet-Belgen (# 237)

10,1% EU-burger
24

84,0% niet-EU-burger
199

Verblijfstatuut (# 230)

25,7%
permanent
verblijf
59

22,2%
tijdelijk
verblijf
51

16,1%
onwettig
verblijf
37

30,0%
in
procedure
69

Top 5 andere geboortelanden (# 261)

Afghanistan
48

Syrië
18

Palestina
16

Marokko
15

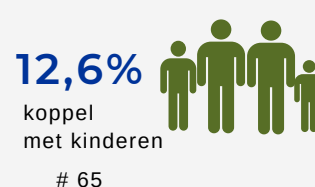
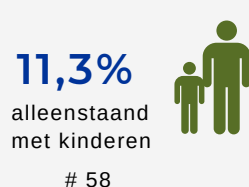
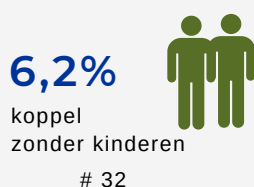
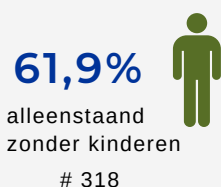

Eritrea
12

Huishouden (# 514)

Het huishouden bestaat uit de personen met wie de dak- of thuisloze persoon een verblijfplaats deelt. Het gaat om de personen met wie de persoon samenleeft en om private huishoudens (bv. geen studentenhuizen).

14 personen (2,8%) vormen een huishouden samen met hun ouder(s), voor 15 personen (2,9%) gaat het om een ander familieverband. Voor 12 personen (2,3%) is deze informatie onbekend.

Inkomen (# 514)

Per persoon zijn er meerdere inkomensbronnen mogelijk. 7 personen hebben een ander inkomen (bv. groeipakket, vergoeding elektronisch toezicht). Voor 19 personen is deze informatie onbekend.

"Het aantal personen zonder inkomen is opvallend hoog. We vermoeden dat dit om drie groepen gaat: personen zonder wettig verblijf, personen die zorg vermijden en jongeren die bij familie of vrienden verblijven."

Gezondheid (vermoeden van) (# 509)**26,7%**geen
gezondheidsproblemen

136

20,0%

verslaving

102

12,4%chronische
gezondheidsproblemen

63

23,8%mentale
gezondheidsproblemen

121

2,6%fysieke
beperking

13

3,5%verstandelijke
beperking

18

Per persoon zijn er meerdere (vermoedelijke) gezondheidsproblemen mogelijk. Voor 156 personen is deze informatie onbekend.
46 personen (9,0%) kampen met (vermoedelijke) verslavings- en (vermoedelijke) mentale gezondheidsproblemen.
7 personen (1,4%) hebben een (vermoedelijke) verstandelijke beperking en (vermoedelijke) mentale gezondheidsproblemen.

"Het aantal personen met mentale gezondheidsproblemen is vermoedelijk een onderschatting. Aangezien dak- en thuisloosheid de betrokken personen ontzettend veel stress bezorgt."

Verleden in een instelling**12,3%**verleden in
psychiatrische
voorziening

63

6,0%verleden in
jeugdhulp

31

8,2%verleden in
gevangenis

42

190 personen verbleven nooit in één van bovenstaande instellingen.

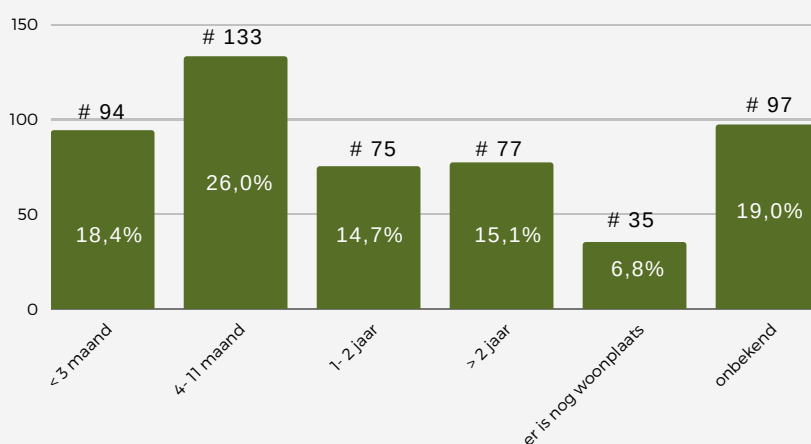
Voor 205 personen is een verleden verblijf in een psychiatrische voorziening onbekend.

Voor 221 personen is een verleden verblijf in de jeugdhulp onbekend, voor 1 persoon ontbreekt deze informatie.

Voor 202 personen is een verleden verblijf in de gevangenis onbekend.

Kenmerken dak- en thuisloosheid

Duur dak- en thuisloosheid (# 511)

"30% van de getelde personen is al langer dan 1 jaar dak- of thuisloos. Dat is toch wel heel veel. Het is belangrijk om deze groep nader te bekijken om ook de aanpak op af te stemmen."

De personen voor wie er nog een woonplaats is, zijn de personen die binnen de maand hun woning dreigen te verliezen.

Aanleiding (# 513)

25,5%

immigratie

131

17,2%

actie huisbaas
(uithuiszetting)

88

14,2%

financiële
problemen

73

10,5%

conflict met familie

54

10,5%

relatieproblemen

54

Psychische problematiek (7,8%), verslaving (6,4%), ontslag uit een instelling (5,7%), einde huurovereenkomst (5,1%), ongeschikte/ onbewoonbare woning (3,9%), (intrafamiliaal) geweld (3,1%), conflict met vrienden (3,3%), actie huisbaas (renovatie/verkoop) (3,1%), werkloosheid (2,7%), overlijden (0,8%), overmacht (0,2%), ander (0,2%), onbekend (14,6%).

Per persoon zijn er meerdere aanleidingen zijn mogelijk.

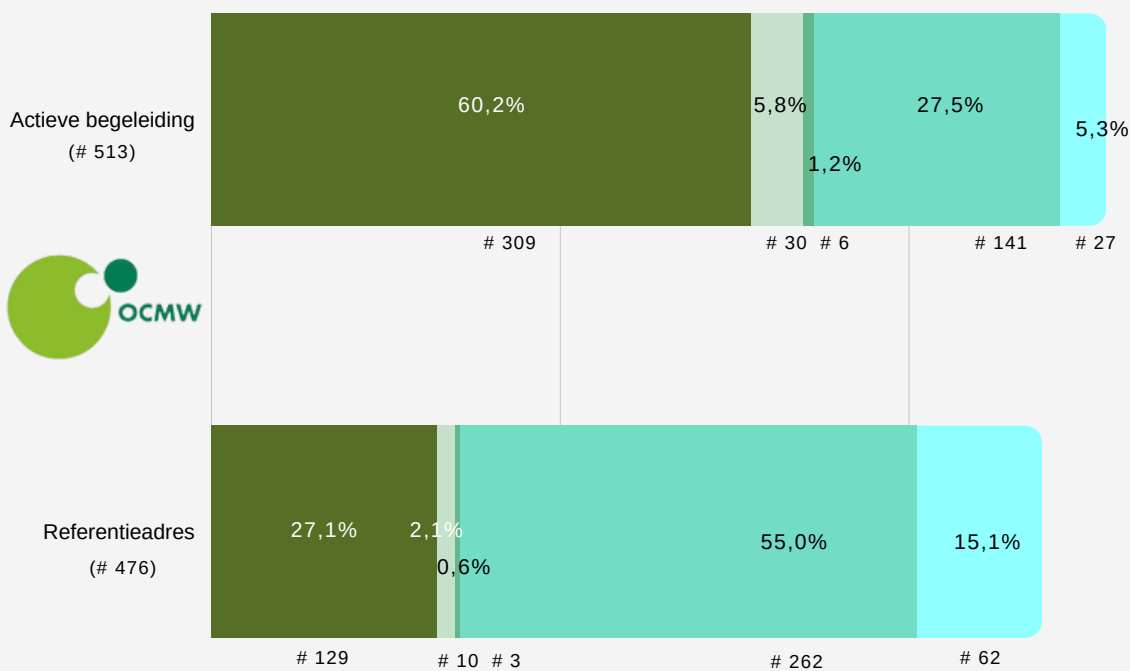
Hulp

345 personen (67,2%) krijgen een actieve begeleiding van een OCMW.

142 personen (29,8%) hebben een referentieadres bij een OCMW. Personen in een woning met dreigende uithuiszetting maken geen deel uit van deze cijfers.

"Deze cijfers zijn niet volledig aangezien drie OCMW's niet volledig hebben geteld. Het aantal dak- en thuisloze personen onder hun cliënten is bijgevolg niet volledig in beeld gebracht."

■ ja, OCMW waar persoon die nacht verbleef ■ ja, ander OCMW binnen de regio
■ ja, ander OCMW buiten de regio ■ neen ■ onbekend

Oekraïense vluchtelingen

- Cijfers geven aantal Oekraïense vluchtelingen weer die dak- of thuisloos zijn volgens ETHOS Light
- Voornamelijk geteld door OCMW
- Vooral vrouwen met kinderen
- 47 personen met een equivalent leefloon
- 9 personen met een inkomen uit vast of tijdelijk werk
- 33 personen met direct betrokken minderjarige kinderen

getelde personen **111**

64
volwassenen

47
kinderen

17,2%

man

82,8%

vrouw

X/? 0,0%

ETHOS Light categorie	Volwassenen # 64	%	Waarvan mannen %	Waarvan vrouwen %	Kinderen # 47	%
1- in openbare ruimte	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
2- in noodopvang	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
3- in opvang en tijdelijk verblijf	28	43,8	14,3	85,7	27	57,5
4- in instelling	1	1,6	100,0	0,0	0	0,0
5- in niet-conventionele ruimte (garage, tent,...)	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
6- bij familie of vrienden	34	53,1	17,6	82,4	19	40,4
7- in woning met dreigende uithuiszetting	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
situatie 28/10 onbekend, dak- of thuisloosheid bevestigd	1	1,6	0,0	100,0	1	2,1

Reflecties tellende organisaties

01 RESULTATEN ONVOLLEDIG DOOR NIET DEELNAME BEPAALDE DIENSTEN

Enkele lokale besturen waaronder Beveren, Lokeren en Kruibeke telden niet of minder intensief mee. Aangezien de sociale dienst van het OCMW een essentiële partner is in een dak- en thuislozentelling gaat het om een onderschatting van het aantal dak- en thuisloze personen in de regio.

02 IMMIGRATIE ALS VOORNAAMSTE AANLEIDING

Bij 1 op 4 getelde personen was immigratie een aanleiding voor de dak- en thuisloze situatie. Bijna de helft van de dak- en thuisloze personen heeft een andere nationaliteit dan de Belgische. Afghanistan is het meest voorkomende geboorteland na België.

Vluchtelingen ondersteuning Sint-Niklaas (VL.O.S) telde actief mee en bracht deze personen in kaart.

03 1 OP 4 ZONDER INKOMEN

Meer dan 1 op 4 getelde personen heeft geen inkomen. Deze groep bestaat voornamelijk (79%) uit personen met een andere nationaliteit dan de Belgische nationaliteit. Een derde krijgt een actieve begeleiding van een OCMW. Ongeveer de helft verblijft bij familie of vrienden.

04 GROTE GROEP TIJDELIJK INWONEN

42% van de getelde personen woont tijdelijk in bij familie of vrienden wegens gebrek aan een structurele woonoplossing. Dit gaat vaak over een erg instabiele en tijdelijke woonoplossing. Het hoge aantal kan wijzen op een gebrek aan aanbod voor dak- en thuisloze personen in de regio.

05 35% VAN ALLE GETELDE PERSONEN ZIJN KINDEREN

In deze regio valt het hoog aantal minderjarige kinderen op die direct betrokken zijn bij de dak- of thuisloze verblijfsituatie van hun ouder(s). Heel wat kinderen verblijven met hun ouder(s) tijdelijk bij familie of vrienden of in een woning met dreigende uithuiszetting.